

MYRUSE DR. O. SKRYNDAS DZEIVES BĪDRE HELENA SKRYNDA

gradā, bet vēlāk Feimanūs. Daudz atmiņu jei ir uzglobōjuse nu Feimanim un Dzilyukšņu azara. 1911. godā Helena Skrynda beidz Ventspiļs vydsskūlu. Vacōkī syuteja Helenu uz Ventspili pi sovas vacōkōs meitas Marijas. Tō pošā goda rudinī, tys ir.

Helena Skrynda 1912. godā.

Helena Skrynda, dzymuse Skrynda, ir dzymuse 1892. goda 24. majā Jersikā kai Latgolā sauce Cargradu. Jōs tāvs Ludviks beja vērsmežsorgs Car-

Helena Skrynda 75 godu jubilejā.

1911. godā, pēc vydsskūlas beigšonas Helena Skrynda sōk strōdēt Rēzeknē Fr. Obšteina vadeitajā Tērdzeibas skūlā par skūlōtōju. 1912. godā aprelī apsaprecej ar Dr. Ontōnu Skryndu un iz-

HELENU SKRYNDU IZVODŪT
BRUKSAIDAS KOPSĀTĀ, VINI-
PEGĀ, 1967. GODA 8. JULIJĀ

Aiz zōrka stōv aizgōjējas pīdareigī. Nu kreisōs Aloīzs Taškāns, Aurelija Taškāns, Andris Taškāns, Viktors Staudžs, Andris Staudžs, Karolina Staudžs, Leokadija Staudžs un Ontons Staudžs. Pi zōrka stōv bkgs J. Bertasius ar ministrantu.

brauc uz Sibīriju, kur jys ir nuzeimōts par ōrstu. 1913. godā vysa gimine atsagriž Rēzeknē, 1914. g. Dr. O. Skrynda teik īsaukts karā. Pēc Pymō pasaula kara izaceļšonas gimine dūdās bēgļu gaitōs, jo palikšona uz vītas ir beistama. Bēgļu gaitas jūs aizvad uz Ribinsku. 1918. godā pēc veira nōves Helena Skrynda ar gimini atsagriž Rēzeknē, 1918. un 1919. goda zīmu pavoda pi sova tāva. Bet pēc tam pōrsaceļ uz Bolvim par skūlōtōju, kur par prāvestu ir veira brōls bazneickungs Benedikts Skrynda. Latvijas naatkareibas laikā Helena Skrynda pōrsaceļ uz Rēzekni, kur strōdoj kai skūlōtōja II Latvišu pamatskūlā leidz pat aizīšonai pensijā 1942. godā. 1944. godā Helena Skrynda kūpā ar meitom Leokadiju Staudža kuņdzi un Aureliju izceļoj uz Vōciju. 1949. godā izceļoj uz Kanadu, kur apsamat Vinipegā uz pastōveigu dzeivi. Blokus skūlōtōjas dorbam Helena Skrynda ir jāmuse daleibu ari sabīdryskā dorbā, jo Latgolā skūlōtōji beja ari sabīdryskōs un kulturalōs dzeives vadeitōji un leidzdaleibnīki: reikōja sareikōjumus dybynōja korus un teatra grupas un skūlōtōjs vyspōri tyka cīneits un skaiteits kai sabīdreibas paraugs.

Dzeivojūt Kanadā jei audzynoj un pīsaver gon vīnas gon ūtras meitas dālus (Ontōna Staudža un A. Taškāna saimēs).

Helena Skrynda myra 1967. goda 5. julijā un 8. julijā nu aizgōjējas Bruksaides kopsatā atsavadeja lels pavadeitōju pulks. Pādeajā gaitā Helenu Skryndu izvadeja leitovišu prāvests J. Bertasius.

Vinipegas latvišu vōrdā izjustu runu saceja latvišu bidreibas priksnīks M. Štauers. Daugovas Vonogu vōrdā atsavadēja V. Stendērs.

Helena Skrynda †

BĒRNEIBAS ATMINAS

Asmu dzymuse Jersikā, Daugovas augstajūs krostūs, mežnīceibas mōjōs. Pa augstū krostu gōja Reigas-Daugovpiļs dzeļzceļš, myusu mōjas ūtrajā pusē beja lelceļš un šoseja, bet lejā tecēja Daugova. Vysgarum pa augstū Daugovas krostu auga varoni ūzuli un meža ōbeļneicas. Storp myusu mōju un šoseju beja augļu dōrzs, gar mōju dōrza pusē lela veranda. Dzeivojamōs mōjas beja divi: vīnā dzeivōja vērsmežzinis un ūtrā mozōkā dzeivōja meža sorgs. Meža sorga dāls trejs godus vacais Edis beja muns draugs un rūtaļu bīdris. Maņ tod beja četri godi. Mes obi skraidejom un spēlējamēs. Pi škyuneiša atrodome svaigas dorvas spaneiti un dūmōjom, ka tei ir zōboku smēre. Tur beja ari moza birsteite. Nūlēmeme krōsōt sev kōjas. Iznōce skaistas un speideigas laka kūrpes. Bet kod myus īraudzēja myusu vacōkō mōsa un pastōstēja mōtei, tod tei mums tyuleņ lyka īt uz vyrtuvi, dabōt korstu yudini un pogolmā ar smiltim berzt kōjas, jo cytaidi dorva naatgōja nūst. Pēc tam myus otkon palaide spēlētūs, tikai lyka nanūsazist. Ejūt pa

pogolmu mums uzbruka zūsu bors. Puikam tōs kērēs pi krakla apkakles un rōve leidz zemei (jys nosōja garu kraklu) un jam uz mogoras ōdā izrōve zyļu streipi. Es bāgu. Bāgdama uz dōrza sūla styura nūrōvu kōjai ōdas gobolu. Tai mums tūreiz pavysam napasaveice.

Vīnu reitu myusu pogolmā sanōce daudz cylvāku. Jī skali runōja, klaigōja un dryuzmējōs. Es voicōju tāvam: „Kas tī taidi ir?“ Tāvs atbīdēja: „Krīvi“. Tī beja meža strōdnīki — grōvu racēji. Jī beja sagōjuši sajemt olgu par dorbu. Es staigōju pa pogolmu ar sīra gabaleņu rūkā. Tū īraudzēja gailš. Jyspīgōja pi manis klōt un naatlaideigi mani nūvārōja. Es pīlyku sīra gabaleņu sev pi mutēs un gribēju atkūst, bet tamā breidī gailš, grybādams maņ izraut sīru nu mutēs, palēce un cērta maņ ar kņōbi mutē tik stypri, ka lyupa beja pušu. Es sōktu stypri raudōt. Tod pi mums cīmōjōs krystamōte Luse Jozānīte, jei pagyva mani uz rūkom un vysaidi mīrynōja, bet es navarēju apklust, jo maņ ļūti sōpēja lyupa. Tei mums ar Edi beja napateikama dīna.

Tamā pat vosorā myusu tāvu pōrcēle nu Jersikas uz Rušyunas apgaitu, kur ari beja lela mežnīceiba. Tur apstōkli beja daudz slyktōki nakai Jersikā. Feimaņūs tod daudz bārnu slymōja ar skarlatinu. Ari mes obi ar mozū mōseņu slymōjom. Mōseņa nūmyra. Ari es jau beju pi mēršonas un beja īdūta svece rūkā. Bet es tūmār izaveselōju. Kaidu laiku staigōju aizsītom acim. Acis beja ļūti ikaisušas. Vacōkō mōsa mani vodōja pi rūkas. Vysi saceja, ka es palikšūt okla. Bet napalyku.

Rušyunas mežnīceibai sovu mōju nabeja, tōs vajadzēja rentēt. Tod tāvs pajēme uz rentes mūžinīkam Šadurskam pīdarējūšu mežziņa fermu. Tei ferma pīdarēja Šadurskam, kurs beja tū īdevis Makarskam par nūpalnim dadzeivōšonai leidz nōvei. Tei ferma beja Dzilyukšnaazara tyvumā pošā meža molā. Tur dzeivōja kaida pūļu gimine. Vacais mežzinis jau beja miris. Vacōkī cylvāki stōstēja, ka redzējuši vacū mežzini naktī staigojūt pa lauku ceļu, pa teirumu, ap mōjom, vīnmār gērbīs boltōs drēbēs, gluži tai, kai jys dzeivs byudams gērbīs un staigōjis. Moti bolti leidz placim. Jys staigōjis apkōrt itkai mōju sorgōdams voi apsavārdams. Vyspōri vacais mežsorgs bejis lobs cylvāks, tikai lels sovaidnīks. Jam dzeivam asūt ilgus godus uz ustobas vērsa stōvējis gotovs škērsts ar divejim dybynim. Daudzim cylvākim tys bejis zynoms un dūmōjuši, ka jam škērstā storp divejim dybynim stōvējuse nauda. Vīnā soltā novembra vokorā Makarska krystameita, kas tur beja par saimīneicu, beja stypri sakurynōjuse cepli un par agri aiztaisējuse škūrstinī caurumu. Ustobā īplyudis tvans. Nu tvana naktī mežzinis beja miris. Tai ka vysu laiku, cikom vīn jys dzeivōjis Feimaņūs, nagōjis uz bazneicu, tod jū naatļōve apglobōt draudzēs kopūs.

Svātđinēs jys nav gōjis uz bazneicu, bet uz tyvejū kolnu sovā teirumā un vysu miša laiku tur skaitejis lyugšonas ceļūs nūsametis pi rasna ūzula calma. Kod pēc miša sōkuši bazneicā zvaneit zvoni, jys cēlis un gōjis uz sātu. Nazynu, kaida īmesļa dēļ

tūmār beidzūt jū atļove apglobēt kopūs, bet pēc dažom diņom jū atroda izrokta un škērstu atplāstu. Tyka izdareita izmeklēšona, bet nikō naatklōja. Pēc tam tod cylvāki sōka stōsteit, ka redzējuši vacū mežsorgu staigojūt naktī pa teirumim un ap sātu. Daži dūmōja, ka staigoj laupeitōji. Škērstā naudas vītā beja atroduši kaidus dumpa dokumentus, kas nainteresēja tūs, kas škērstā meklēja nauđu. Tai nikō nadabōja zynōt. Pēc bērem jau beja pagōjuši daži godi.

Vīnu reitu myusu sātā inōce būrejas meita un pastōsteja, ka vakar vokorā tai ap pusnaktim šei gōjuse garum myusu mōjom un redzējuse, ka uz pogroba jumta stōv kaidis cylvāks boltōs drēbēs. Šei dūmōjuse, ka tys myusu tāvs. Pīgōjuse tyvōk un redzējuse, ka tys bejis Makarskis; ar garim boltim motim, lela auguma, motus vējeņš pleivnōjis. Šei nūsabeiduse un skrējuse, cik vīņ spēka uz savu sātu. Tod beja vosora. Īsastōja rudiņš. Vīnu vokoru, kod jau bejom kaidu laiceņu nūgulējuši, tai ap pusnaktim, uzreiz izdzērdom milzeigu trūksni, it kai vysa mōja bruktu kūpā. Vysi izlēcem nu gultom. Mes vysi bejom nūsabeidūši un izabreinōjuši — vēremēs uz vysom pusēm: Kas nūtyka? Nikō vairs nadzērd un naredz. Reitā vysi kōpem uz ustobas vērsa un vēremēs, bet nikō naredzējom. Nabeja nikaidu pōrmaiņu, vyss beja parostā kōrteibā. Tod maņ beja deveni godi. Es vaicōju pīaugušim cylvākim, voi jī varātu paskaidrēt, kas tys beja par trūksni. Bet nivīns navarēja nikō paskaidrēt un tai pa šai boltai dīnai tys gadējums ir palicis nanūskaidrōts. Beja pi myusu atnōkuse ari būrejas meita Karuse. Jōs eistais vōrds beja Karolina. Es jai izstōsteju par lelū trūksni naktī. Tod jei vaicōja: „Kurā vītā tys smogums kryta?“ Vysi jai atbildēja, ka pi škūrstiņa. Tod Karuse saceja: „O, mileiši, kū jyus vēl gudrojīt un minīt! Tur pi škūrstiņa stōvēja Makarskō škērstis. Tai vysi sōka dūmōt, ka naktī trūksni sacēle vacais mežsorgs. Bet vairōk taidi nūtykumi naatsakōrtōja. Sorģōtīs vajadzēja vīneigi nu čygōnim un dažim vītejim cylvākim.

Karuse uz zyla papeireņa ar svēteitu boltu kreitu uzraksteja burtus: K.M.B. un tū papeiru pīlyka, maņ pi auss un skaiteja pōtorus. Tod deve dzert korstu teju nu rūžainom meža pučēitem. Tōs es beju redzējuse vosorā mežā. Karuse maņ lyka izdzert vysu glōzi. Tyuleņ mani aiznese un ilyka gultā. Stypri sasedze. Tys beja ap septēnom stuņdem vokorā. Es tyuleņ aizmygu un pasamūdu nōkūšā dīnā ap vīnu stuņdi pēc pusdīnem piļneigi vasala un jutūs tik labi, ka nikod nabyutu slymōjuse nivīnas dīnas. Par tū asmu Karusei pa šai dīnai pateiceiga. Jei jau seņ ir Dīva priškā. Kotru dīnu es jū pīmynu sovōs lyugšonōs un nadūmoju, ka tys byutu grāks. Vēļ vīnu reizi jei mums daudz loba izdareja. Reiz zimā, kod lūpi beja klāvā: kur gadejusēs, kur nā, klāvā beja čyuska tykuse un icērtuse myusu vyslobōkajai gūvei. Gūvei satyukša golva kai spaņs. Karuse deve gūvei dzert kaut kaidas zōles un gūvs pēc dīnom palyka vasala. Karuse tyka paleidzējuse lūpim i cylvākim un vysā Feimaņu apkōrtnē jei beja lobōkō ōrste. Tū vysi atzyna un kod tikai kaidam beja vajadzēiga paleidzeiba — cylvākam voi lūpam, vysi grīzēs pēc paleidzeibas pi Karuses. Jei nivīnam naatsaceja. Jōs veirs beja cara Nikolaja I saldats. Vacī cara saldati dzeivōja ar sovom saimem sōvōs mōjeņōs un jim pīdarēja trejs pyura vītas zemes.

Vīnu cytu gadejumu Karuseite pastōsteja. Reiz vosorā vīnu vokoru Karuseites ītaļa vaduse zyrgu nu pļovas uz sātu. Bejis jau tyvu pi pusnaktim. Pēski jei redz, ka pretim pa celeņu it cylvāks boltōs drēbēs. Tys tyvojās. Jei redz: ir lela auguma cylvāks garim, boltim motim. Tys ir Makarskis. Karuseites ītaļa nūmatuse apaušus un laidusēs skrīt uz sātas pusi. Īskrējuse sātā un aizcērtuse durovas un matusēs gultā, sagu sev uzrōvuse uz golvas. Pēc kaida moza laiceņa kaut kas sōcis pa ustobas pakšim rōptīs uz augšu un uzkōpis leidz jumtam un nūkritis otkon. Tys atsakōrtōjis vairōkas reizes, cikom jei pācāluse cytus mōjinikus. Tod otkon vyss apklusis.